

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Anayasa'nın 12. maddesi, herkesin kişiliğine bağlı dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğunu vurgulamaktadır. Gene Anayasa'nın 17. maddesi, herkesin yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve özellikle geliştirme hakkına sahip olduğunu açıklamaktadır.

Bu demektir ki, kişiye özgü bu hak ve hürriyetlerin kullanılması, sınırlaması ve devredilmesi hak sahibi birey kendi iradesinden kaynaklanmaktadır. Bireyin, sosyal olma özelliği, diğer bireylere zarar vermeden ve onların egemenlik haklarına sınırlamadan sosyal birey olmanın gerektirdiği hak ve özgürlüklerin olabildiğince kullanılmasını ve geliştirmesini gerektirir.

Toplumsal ahlâk ve toplumsal barış kurallarına saygılı olmak kaydıyla, bireyin insan olma anlamında ve fizyolojik yapısından gelen olabildiğince özgür ve seçkin yaşam hakkına sahip olması onun en doğal hakkıdır.

Böyle bir hak ve özgürlüğe sahip olabilecek kişi daha gelişmiş örneklerini çevresine ve bulunduğu toplum katmanlarına taşıyacak, çağdaş hak ve özgürlükler, tabulardan arınarak yayılacak ve kök salacaktır.

Gelişmiş toplumların, özellikle çağdaş toplumların kazanımlarına öncül kaynağı, kültürel ve sosyal açıdan bireylerin önündeki yarıdan çok zarar ortamı yaratan, kronik bağılılıkları giderek ortadan kaldırmakla gerçekleştirmiştir.

Birey ağırlıklı olması gerekirken, Devlet ağırlıklı toplumlarda, örf, ahlâki nedenler vs. gerekçelerle bireylerin özgür iç dünyaları baskı altına alınmış, sindirilen bireysel özgürlük özlemleri giderek bireyin iç ve dış dünyasını karartan onun düşünme ve hayal kurma yeteneklerini ortadan kaldıran kuramsal bir hale dönüşmüştür ve fertler verileni doğru sayıp, alan, verilmeyeni hak görmeyen kişiliğe bürünmüştür.

İşte bu toplumsal yaşam biçiminde baskın çıkan erkek birey bulunduğu ortama pekde uyan bir tarzda aldığı öğretisi ve gelenek etkisiyle elindeki erki kadın bireye ve çocuklarına yansıtmıştır. Bu yansıma giderek şekillenmiş ve hatta kuramsallaşarak yasalarda yerini bulmuştur.

Örneğin; Medenî Yasamızın Md. 153. ve 154. maddeleri, aynı Yasa'nın 196/1-2 maddeleri, 197/3, 200, 212 ve 263. vb. kısa örneklerinde görüldüğü üzere, erkek bireyin egemenliği giderek yasalarla güvence altına alınmış ve eşit olması gereken kadın ve erkek egemenliği erkek lehine kurumlaştırılmıştır.

Şimdi özellikle Avrupa toplumlarında ve onlardan sağlıklı biçimde esinlenen Türk toplumunda görünen o ki, Türk kadını kimlik arayışını başlatmıştır ve bunda hem haklıdır ve hem de karardır. Bu çabasındaki amacı erkeği dışlamak, onun önüne geçmek, onu ikinci sıraya itmek olmayıp, onunla yan yana, kol kola, omuz omuza ve eşit koşullarda, eşit bulvarlarda yürümektir.

Esas Sayısı : 1997/61
Karar Sayısı : 1998/59

Kadının bu özlemine bir sınıf mücadelesine de iktidar hırsıdır, sadece, alnı açık, başı dik, onur mücadelesidir.

Özetlersek, artık cinsiyet ayrımının çağdaş toplumun erdem ve onuru ile bağdaşmayacağı bir noktaya gelinmiştir. Dosyamızdaki maddî olaya gelince; erkek ve kadının uzlaşıp karar vermeleri halinde, kadının soyadı aile soyadı olarak kayda geçebilmelidir.

Kuşkusuz, uygulama ile idarî bilimlerde ilk etapda bir takım intibaksızlık ve telaş yaşanacaktır. Ancak her yenilik doğuran düzenlemede olduğu gibi, idarenin yeni duruma uyum sağlayıp düzenleme yapması zor değildir.

Şimdi; eşlerin uzlaşması halinde, kadının soyadının aile soyadı olarak kabul ve tesciline Medenî Yasa'nın 153. maddesi olanak tanımamıştır. Yasa'nın bu maddesi kanımızca Anayasa'nın 12. ve 17. maddelerine aykırıdır.

Ve anılan Yasa maddesinin iptaliyle, yasamanın yeni bir düzenleme yapmasına olanak tanımak gerekir.

Mahkememiz davacı tarafından ve ona katılan diğer eşin istemlerine katılmıştır ve eşlerin itirazlarını ciddi görmüştür. Böylece, Anayasa'nın 152. maddesi gereği Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar yargılamayı durdurmayı kararlaştırmıştır.""